У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. No. 25. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 6-го ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1971 Ч. 25. VOL. LXXVIII.

РАДА МИТРОПОЛІЇ УПЦ В ЗСА ВІДБУЛА ЮВІЛЕЙНУ СЕСІЮ

Бавнд Брук. — Минулих середи і четверга, 3 і 4-го лютого, тут в осідку Консисторії Української Православної Церкви в ЗСА відбулася річна сесія Ради Метрополії цієї Церкви, на порядку нарад якої були ювілейні святкування 50-річчя відродження Української Автокефальної Церкви на Всеукраїнському Церковному Соборі в св. Софії в Києві 1921-го року, як також відзначення 50-річчя архипастирського служіння Митрополита УПЦ в ЗСА, Блаженнішого Іоана Теодоровича. Подробиці перебігу й ухвал цієї сесії Ради Митрополії будуть подані в черговому числі „Свободи".

Блаженніший Іоан Теодорович Митрополит УПЦ в ЗСА

— *КОРОТКІ ВІСТІ* —

П'ятниця, 5 лютого 1971

В АМЕРИЦІ

ПІСЛЯ ПОНАД ОДНОРІЧНОГО ВИВЧЕННЯ ФАКТІВ приватна громадянська конференція для справ стейтових легіслятур повідомила у звіті, що найкраще справляються із своїми завданнями легіслятури стейтів Каліфорнії і Ню Йорку, а найменше успішно — легіслятури Алабами та Вайомінґу. Таке докландне вивчення праці леґіслятур, які є ключевими у всій демократичній системі управління в ЗСА, було здійснене вперше і коштувало понад 200 000 долярів.

ПІД ЧАС ВИБУХУ У ФАБРИЦІ ЗБРОЇ в Брансвіку, Джорджія, згинуло 25 робітників, а близько 100 осіб були поранені. Вибух стався з невідомих ще причин в низькому, міцному будинку, де виробляли магнезій для потреб фронту у В'єтнамі.

СЕМЕРО ОСІБ ЗАГИНУЛИ від вибухів газу в двох домах і чотири будинки згоріли внаслідок тих вибухів у містечку Ламбертвіл, Ню Джерзі. Дев'ять осіб були поранені. Більшість загинули в другому домі, переважно жінки, які готували свіжу каву для пожежників, котрі гасили пожежу в домі, де о 6-й ранку стався перший вибух газу. Припускають, що газ, використовуваний для опалення, прорвав десь під великим тиском рури.

ВІЦЕ - ПРЕЗИДЕНТ СПІРО ЕҐНЮ висловився за тим, щоб за 18-річними американцями визнати „право голосу" — вважати їх за цілком дорослих людей. Промовляючи на обіді до сенаторів, Еґню навів кілька прикладів, коли в минулому молоді люди відігравали велику ролю в житті країн. Так, наприклад, Жанна д-Арк, маючи 17 років, повела французьку армію проти англійських окупантів, а 21-річний Олександер Гамілтон відіграв велику ролю в Американській Революції.

ФЕДЕРАЛЬНА КОМІСІЯ ТОРГІВЛІ ЗВЕРНУЛАСЯ з закликом до Конґресу винести федеральний закон про обов'язкові наліпки на цигарках про те, що палення цигарок є небезпечним для здоров'я. Таке попередження має бути друковане й на рекламах, які пропаґують цигарки. Запропонований новий обов'язковий напис мав би звучати так: „Осторога! Палення цигарок небезпечне для здоров'я і може спричинити смерть від раку, хвороби серця, хронічного бронхіту та інших хворіб".

„КРАЙОВА КОАЛІЦІЯ ДЛЯ МИРУ" — організація, яка пропаґує неґайне замирення у В'єтнамі за всяку ціну, повідомила, що вона визначила день 24 квітня для масової демонстрації у Вашинґтоні і, одночасно, у Сан Франсіско. Ця організація буде протестувати проти поширення антикомуністичної війни в Індокитаї.

ПІСЛЯ СМЕРТИ ДЖАНА Д. РОКЕФЕЛЛЕРА МОЛ., вдова по нім передала для культурного ценнтру в Ню Йорку — „Лінкольн Центру", 10 мільйонів долярів, засновуючи таким чином нову фундацію.

У СВІТІ

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ — Кнессет звернувся з закликом до всього світу про допомогу переслідуваним жидам в арабських країнах, зокрема про підтримку для жидів в їх намаганнях еміґрувати до Ізраїлю. Був прийнятий цей заклик під час сесії Кнессету, відбутого в середу 3 лютого для відзначення других роковин страчення дев'ятьох жидів в Іраку.

ОДИН ІЗ ПІВНІЧНОВ'ЄТНАМСЬКИХ ЩОДЕННИКІВ подав до відома, що в Ганої засуджено до різних реченців покарання аж до 15 років ув'язнення вісім музик за те, що вони виконували „капіталістичну музику".

СУДОВИЙ ПРОЦЕС проти редактора лондонського щоденника „Ді Сандей Телеґраф" Браєна Робертса, співробітника цієї ж газети Джонатана Айткена і полковника армії Даґлеса Кернса, обвинувачених у виявленні державних таємниць, закінчився звільненням підсудних від вини і кари. Суд встановив, що згадані особи, публікуючи урядове звідомлення про громадянську війну в Ніґерії, ні в чому не порушили державних секретів. Крім того суд вирішив, що британський уряд має заплатити процесові кошти підсудних, встановлені на суму 120 тисяч долярів.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ПОМПІДУ почав в середу 3 лютого свою поїздку по країнах Африки дружніми відвідинами в Мавританії. Під час своєї подорожі Помпіду відвідає п'ять африканських держав, які колись перебували під французькою суверенністю. Крім Мавританії Помпіду має відвідати незалежні тепер країни Побережжя Слонової Кости, Сенеґаль, Камерун і Ґабон.

У БЕЛФАСТІ В ПІВНІЧНІЙ ІРЛЯНДІЇ, тобто в тій частині країни, яка належить до Великої Британії, невідомі спричинники обстріляли в четвер 4 лютого ц. р. головну кватиру військової резерви. Одночасно, в інших дільницях цього міста відбулися сутички між британськими військовими з'єднаннями і католицькими демонстрантами. Під час сутичок два із британських вояків були поранені. Сорок осіб з-поміж демонстрантів арештовано. Демонстранти обкидували вояків пляшками з кислотою, газоліновими бомбами і цеглою.

АМЕРИКАНСЬКІ АСТРОНАВТИ УЖЕ ТРЕТІЙ РАЗ НА МІСЯЦІ. ПРИЧАЛЕННЯ ВІДБУЛОСЯ УСПІШНО, ТОЧНО У ВИЗНАЧЕНОМУ ЧАСІ

Гюстон. — В п'ятницю ранком, о год. 4.18 — точно у визначеному заздалегідь програмою лету „Аполло-14" реченці — астронавти із залоги цього космічного корабля причалили із своїм місячним веґікулом на поверхню Місяця в заплянованому місці в гористій і вкритій камінням околиці Фра Мавро. В історії космічних дослідів ЗСА це вже третій раз американські астронавти причалюють на Місяць і продовжують його безпосереднє досліджування. Совєтський Союз не перевів досі жадної успішної експедиції своїх „космонавтів" на Місяць, обмежуючись тільки висланням „Лунохода" без людської залоги. Причалили астронавти Шепард і Мічелл на Місяць після того, як вони пролізли тунелем із своєї командної модулі до місячного веґікулу, що його прозвано „Антарес" і, перевіривши справне функціонування всіх заінстальованих на ньому батерій і влаштувань, разом із ним відлучилися від командного корабля і почали своє злітання на поверхню Місяця. Перебуватимуть астронавти на Місяці 33 і пів години. В п'ятницю після причалення о год. 9-ій ранку командант експедиції капітан Шепард мав вийти із місячного веґікулу згідно з програмою своєї місії і відбути першу екскурсію по його поверхні. Після нього мав відбути другу таку екскурсію комодор Мічелл. На суботу ранком призначені для них дальші екскурсії. Метою цих екскурсій встановлення науково-дослідної, порушуваної атомною енерґією стації, як також зібрання по змозі якнайбільше зразків місячного ґрунту. В час, як астронавти Шепард і Мічелл виконуватимуть призначені їм завдання, третій із залоги „Аполло-14" майор Руза кружлятиме із своєю командною модулею в орбіті навколо Місяця, фотографуючи його і приготовляючись для підібрання місячного веґікулу з Шепардом і Мічеллом після того, як вони в суботу 6-го лютого о год. 9.51 перед полуднем почнуть свій відлет з Місяця.

Кап. Ален Б. Шепард

Комм. Едгар Д. Мічелл

Майор Стюарт А. Руза

Підкомісія Палати Репрезентантів встановила відповідальність урядових чинників за видачу Кудірки

Вашингтон. — Підкомісія Палати Репрезентантів для справ організації державного департаменту і закордонних операцій, розглянувши справу видачі литовського моряка Сімаса Кудірки в совєтські руки, яка то подія сталася ще 23 листопада минулого року, ствердила, що відповідальність за цей акт несуть передусім командування Прибережної Охорони і Державний Департамент ЗСА. У своєму звідомленні з проведеного розгляду підкомісія визначила день видачі Кудірки, як „трагічний, не так з особистого погляду, як для способу, в який виявилася безглуздість і розгубленість бюрократичних чинників". Розглядала справу підкомісія під проводом конґресмена Вейна Л. Гейса, демократа з Огайо. Після закінчення розгляду Гейс назвав видачу втікача Кудірки в руки залоги корабля „Совєтская Літва" „яскравим порушенням встановленого довгою традицією американського принципу про азиль для політичних втікачів". У звідомленні підкомісії ствердженo, що ні командування Прибережної Охорони, ні відповідні чинники в Державному Департаменті не дали в цій справі ніяких конкретних директив і не взяли взагалі до уваги зв'язаних з цією справою комплікацій і можливостей. Водночас із цим у звідомленні стверджено, що найменшу відповідальність в цій справі мав командант американського катера „Віджілант" Ралф Е. Юстис. Йому наказали застосувати силу, але ж оминати будь-якого випадку. А ситуація була така, що одне без другого було неможливе". У висновках сказано ще, що службовцям з державного департаменту і командуванню Прибережної Охорони треба б пройти початкові курси для ознайомлення з основами англійської мови.

Французький журнал в обороні В. Мороза

Париж. — Французький солідний журнал, що цікавиться найбільше проблемами Сходу і Заходу Европи та політичною констеляцією в світі, „Ль'Ест - Уест", „Схід - Захід", в числі з 15 грудня 1970 р. помістив докладну статтю п. М. Ковальського „Спротив в Україні". Автор розповідає читачам про переслідування московсько-большевицьким режимом молодого українського історика Валентина Мороза, тоді ще не засудженого вдруге, про його відомий есей „Хроніка опору", виступи проти нищення української мови й культури в СССР і навіть в самій Україні. При тім, згадується про підпали бібліотек в Україні та різні події в ділянці культури, які показують французькому читачеві, що на Сході, особливо в Україні, далеко не все гаразд.

Австралійський „Сан" інформує про Україну

Канбера. — Популярний щоденник „Сан" із Мелборну з 18-го січня в коментарі Д. Вілкі про підкладення бомби в совєтському посольстві в Канберрі, пише, що „коли СССР розлетиться, то Україна буде в тому найпершою". Коментатор прихильно згадує про змагання українського народу до свободи й державности та при тім інформує австралійських читачів про Україну: „Вони — українці — як і росіяни, є слов'янським народом. Але українці мають свою мову й літературу та мають сильно розвинене почуття ідентичности, яке походить ще з тих далеких часів, коли Київ був столицею цивілізованої держави, а Москва ще перебувала в стані варварства".

ЗСА І ПІВДЕННИЙ В'ЄТНАМ ПРОДОВЖУЮТЬ КОНЦЕНТРУВАТИ ЗБРОЙНІ СИЛИ БІЛЯ ЛЯОСУ

Сайгон. — Тисячі американських і південнов'єтнамських вояків продовжують свій похід до границі Ляосу в північно-західньому куті Південного В'єтнаму. Рух їхніх з'єднань підтримують колони танків та ескадри літаків. Представники південнов'єтнамського військового командування заявляють, що досі ні одне із їхніх з'єднань не перейшло ляоського кордону і не увійшло на територію Ляосу, щоб там заатакувати шляхи інфільтрації і постачання північнов'єтнамських комуністів до Південного В'єтнаму, як також північнов'єтнамські мілітарні бази на території Ляосу. Водночас із цим південнов'єтнамське командування відмовляється подавати будь-які ближчі інформації про пляновані ними дальші операції. Американські старшини у провінції Квангтрі вважають, що похід південних в'єтнамців спрямований безпосередньо на т. зв. „дорогу Го ЧіМіньа" в Ляосі, що нею північнов'єтнамські комуністи просувають до Південного В'єтнаму свої збройні сили й постачання. Похід південнов'єтнамських з'єднань відбувається в порозумінні з командуванням збройних сил ЗСА та за згодою президента Ніксона. Урядові чинники у Вашинґтоні не виключають можливости інвазії американських збройних сил на територію Ляосу з метою припинення здійснюваної комуністами „дорогою Го Чі Міньа" мілітарної інфільтрації до Камбоджі і Південного В'єтнаму. Остаточної децизії в цій справі ще не прийнято.

В Англії збанкрутувала престижева фірма Роллс Ройс

Лондон. — Відома англійська фірма Роллс Ройс, що виробляла люксусові і коштовні автомобілі та турбомотори для літаків і довгі роки була майже символом якостевих продуктів Британії, проголосила 4-го лютого своє банкротство. Загальна публіка прийняла це банкротство з великою констернацією, а політики назвали її „більшою національною трагедією". Фірма вияснила, що причиною банкротства були величезні втрати, що вона їх понесла у зв'язку з розвитком нового мотору для літакової корпорації Лакгід, але не могла їх продукувати в теперішніх обставинах заморожених цін. Консервативний уряд неґайно повідомив, що він плянує набути і вдержати ті фабрики моторів Роллс Ройса, які він уважає за вітальні для національної оборони.

Тижневик „Ди Таблет" надрукував листа з обвинуваченням українців у „вислужництві" Кремлеві

Бруклин. Місцевий католицький тижневик „Ди Таблет" у своєму виданні з 28-го січня ц. р. надрукував листа якогось Томаса И. Ветешка з Джамейки, в якому обвинувачується українців у „вислужництві" Кремлеві та говориться про їхнє „упривілейоване" становище в Совєтському Союзі. Автор нав'язує свого листа до опублікованого в згаданому тижневику з 14-го січня ц. р. повідомлення Християнської Пресової Служби про те, що Верховний Архиєпископ Української Католицької Церкви кардинал Иосиф Сліпий нібито заявив під час своїх відвідин в Австрії, що Українська Католицька Церква не виступає проти жадного уряду в світі, включно з Совєтським Союзом. Автор пише, що не є жадною „несподіванкою", бо хоча в Совєтському Союзі „живе майже сотня різних народів і племен, то українці показалися фаворитами Кремля". Він далі твердить, що українці, мовляв „вірно служать московським інтересам комуністичної партії як високі партійні функціонарі та режимні урядовці майже в усіх провінціях Совєтського Союзу, зокрема в балтійських районах, Козакії, Грузії, Ідель - Уралю та Сибіру". Із виразною і недвозначною тенденцією автор листа згадує, що — мовляв — „навіть антисемітизм у Совєтському Союзі вийшов головно з Української Академії Наук" та з такою ж тенденцією додає, що „Україна вже була осередком антисемітизму три сторіччя тому, коли ватажок України наказав убити понад сто тисяч жидів".

(Повний текст листа Т. И. Ветешка надрукований в англійському оригіналі в англомовному „Українському Тижневику", що друкується разом із цим числом щоденника, в якому на другій сторінці коментується цей лист у статті: „Пречо?"

ВІДБУДЕТЬСЯ ПЛЕНУМ ТУСМ-Схід

Ню Йорк. — У суботу 13 лютого, від 12 г. дня розпочнеться Пленум Краєвої Управи Товариства Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського, в залі будинку Організацій Визвольного Фронту, при 315 Схід 10 вулиця. В програмі: звіти голів Осередків ТУСМ-Схід, дискусія, після обідньої перерви доповідь мґра Р. Сенькова „Революційне Студентство", від 4:15 до 5:15 — панель на тему „Практичне завдання ТУСМУ-у", підсумки й закриття, а о 6:30 товариська вечеря.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ЗАЙМАЄ СТАНОВИЩЕ ДО ПЕРЕСЛІДУВАННЯ УКРАЇНЦІВ У СССР ТА ДО АКЦІЇ ПРОТИ ТОГО ПЕРЕСЛІДУВАННЯ

Вашингтон. — Державний Департамент виразно засуджує совєтські переслідування українських та інших не російських інтелектуалів, вияснює свої обмежені можливості урядової акції проти тих переслідувань, та вказує на більші можливості успіху такої акції приватних осіб і установ та публічної опінії. Становище Державного Департаменту в цій справі з'ясоване в датованому 28-го січня ц.р. листі директора відділу в справах Совєтського Союзу Адолфа Дубса у відповідь на листа нашого громадянина Аскольда Скальського з Гаґерстону в Мериленді з 11-го січня, в якому він закликав Державний Департамент виступити з публічною заявою або урядовою нотою до совєтського уряду, в якій було б засудження совєтського переслідування українських інтелектуалів. В листі п. Дубса, повний текст якого надрукований в англійському оригіналі в цьому виданні англомовного „Українського Тижневика", між іншим сказано:

Державний Департамент не може досить сильно наголосити свого непогоджування із заходами, що їх пороблено проти різних груп в Совєтському Союзі, у висліді яких сильно обмежено їхнє національне, релігійне і культурне життя. Наша відраза до такої опресії оперта на традиційній американській підтримці для свободи віри та засуді переслідування національних і релігійних меншин, де б таке не трапилося.

Ми традиційно працювали через такі форуми Об'єднаних Націй, як Комісія Людських Прав, щоб зосередити увагу світової спільноти на змагання українців та інших меншинних груп Совєтського Союзу. Для прикладу, 17-го березня 1970-го року на останньому засіданні Комісії делеґатка З'єднаних Стейтів пані Ріта Гавзер вимагала, щоб Совєтський Союз „поробив усі конечні заходи для запевнення розквіту життя своїх багатьох меншин". Вона висловила свою турботу за український нарід та заявила, що „всі члени Об'єднаних Націй мають законний і моральний обов'язок запевнити існування, в усіх його аспектах, різних меншинних груп серед свого населення". Проте, як Ви знаєте, ми мусимо дбайливо вибирати форуми чи нагоди для публічного виступу відносно трактування національних і релігійних меншин в СССР, щоб наших зусиль в Об'єднаних Націях чи деінде не відкинено, як тільки „пропаґанду холодної війни".

У випадку ленінґрадських засудів світове обу-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Проф. Іван Михальцевич, видатний союзовий і громадський діяч, помер у Чикаґо

Чикаґо (В. Н.) — У четвер, 4-го лютого, тут помер на 65-му році життя один із найбільш заслужених громадських діячів в Краю, на еміґрації в Европі та опісля в Америці, видатний союзовий працівник сл. п. проф. Іван Михальцевич. Поселившись на постійне в Чикаґо, Покійний був довголітнім скарбником 221-го Відділу УНСоюзу, Братства св. Стефана, був головою Окружного Комітету Відділів УНС в Чикаґо та чотири рази делеґатом свого Відділу на Конвенції УНСоюзу, був членом-основником та членом Управи 8-го Відділу ООЧСУ, заступником президента Ліґи Американців Українського Походження, скарбником Центрального Національного Банку та провідним членом багатьох інших установ і організацій. Осиротив дружину Анну, одружених синів Романа і Ореста, сестру Анну та ближчу і дальшу родину в ЗСА, Канаді і Україні. Панахиди були відправлені 4 і 5-го лютого в похоронному заведенні Музика і Син в Чикаґо, а похорон визначений на суботу, 6-го лютого о год. 9-ій ранку з церкви св. Володимира і Ольги на цвинтар св. Миколая. Зі смертю св. п. проф. Івана Михальцевича не тільки Родина, але й вся Громада та, зокрема, УНСоюз зазнали незаступимої втрату.

ПАБНА відбула загальні збори і відзначила свій 25-літній ювілей

Ню Йорк. — У неділю 31 січня ц.р. відбулися тут Загальні Збори Приятелів Антибольшевицького Бльоку Народів - Українського Відділу Метрополії Ню Йорку у великій залі Дому Організацій Визвольного Фронту при 315 Схід 10-та вулиця. Численну участь в цих Зборах взяли члени ПАБНА, представники українських організацій, репрезентанти чужих національностей, студентська і сумівська молодь та гості. Зборами проводив мґр Є. Лозинський. По обранню Президії, виборі ділових комісій і звітуванню, доповідь на тему „Зміст і форма української зовнішньої політики та ПАБНА" виголосив мґр Аскольд Скальський. Після живої дискусії по доповіді уділено одноголосно абсолюторію уступаючій Управі ПАБНА і приступлено до вибору нової Управи. Головою Управи одноголосно обрано інж. М. Шпонтака. На особливу увагу заслуговує доповідь молодого педагога, члена ПАБНА мґра А. Скальського, який, видвигнувши ряд нових і цінних напрямних у праці ПАБНА на зовнішньому відтинку, заявив, що вже час не просити, а вимагати в американців допомоги та піддержки у наших визвольних змаганнях.

О годині 6-ій вечора відбулася Вечірка-Прийняття, пов'язана з відзначенням 20-ої річниці ПАБНА. На Вечірку прибули члени ПАБНА, делеґати українських організацій з провінції і з Ню Йорку, членкині ОЖ ОЧСУ, репрезентанти чужих національностей, студентська і сумівська молодь та гості. Заля була переповнена. Зовсім сміло можна було цю зустріч улаштувати в котрійсь просторій залі нюйоркського готелю.

Священик української католицької церкви о. Христофор Войтина поблагословив молитвою цей бенкет. Пані мґр. Слава Стецько, головний редактор журналу „АБН-Кореспонденц" і інших видань Антибольшевицького Бльоку Народів, виголосила доповідь на тему: „Політична ситуація в Европі та міжнародні конференції в Токіо і Брюсселі", в якій

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

— PREČO?

На іншому місці в цьому числі щоденника і англомовного тижневика подана інформація про нечуваний пашквіль Томаса И. Ветешка проти українців, надрукований, як лист до редакції, в бруклинському католицькому тижневику „Ди Таблет" з 28-го січня ц. р. Численні вирізки цього листа, що їх надіслали до редакції „Свободи" читачі із своїми коментарями, свідчать про оправдане обурення, викликане ним серед українців.

Усе сказане в тому листі від початку до кінця — злобна видумка. Автор покликається на надруковане в тій же газеті повідомлення одної пресової служби про заяву, яку нібито склав Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий під час своїх відвідин в Австрії. Українська Католицька Церква, нібито сказав Кардинал Йосиф Сліпий, не виступає проти жадного уряду в світі, включно із Совєтським Союзом. Вістка про цю здогадну заяву була надрукована і в деяких українських часописах, зокрема у вінніпезькому „Віснику", органі Української Греко - Православної Церкви в Канаді. До цієї власне вістки відносилося, мабуть, надруковане також у „Свободі" з 30-го грудня м. р. повідомлення „Вістей з Риму", підписане канцлером о. д-ром Іваном Хомою, в якому сказано: „З огляду на поширювання в останньому часі ворогами Української Католицької Церкви, під різними видами, злобних видумок, очорнюючих інсинуацій і клеветливих пашквілів, ми уповноважені заявити, що Верховний Архиєпископ і Кардинал Кир Йосиф ніколи не вмішувався і не вмішується в політичні акції, а, навпаки, стояв і стоїть на християнському становищі соборности України".

До речі буде згадка, що, познайомившись із цитованим повідомленням Християнської Пресової Служби про здогадну заяву Верховного Архиєпископа УКЦ в Австрії, „Свобода" намагалася, через своїх кореспондентів в Европі, дійти до її джерела. В результаті тих заходів одержано приватний коментар, що віденський кардинал Кініг, який гостив там Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого, мав би бути посередником у теперішніх „переправах" між Москвою і Ватиканом, а гостина Верховного Архиєпископа могла негативно відбитись на тому посередництві, і саме, щоб злагіднити таку можливість, не знати з яких джерел випущено згадане повідомлення, що його використав Томас И. Ветешка для свого пашквілю.

Ще далі від правди інші його твердження. Ветешка з лише йому відомих причин плюгавить українців за їхню „вислужність" комунізмові, говорить про „упривілейоване" становище українців у Совєтському Союзі, про українців на відповідальних державних постах в СССР. Цікаво, що саме з такими пустословними твердженнями час від часу виступає також комуно - московська пропаґанда із виразною метою: зробити українців співвідповідальними за ту чортівську систему, звалити на них співвину за її злочини. Шкода, що п. Ветешка не піддержав своїх тверджень про „упривілейованість" українців у Совєтському Союзі такими аргументами, як сім мільйонів жертв зорганізованого Москвою голоду, як масові могили у Вінниці та багатьох інших містах України, як українська більшість у каторжних таборах аж до того, що „Хрущов пригадує" в своїй книжці, що совєтський режим мав найбільші трудноці саме від українців, що українці під час другої світової війни боролися як проти нацистів, так і проти большевиків, і що власне в боротьбі з українцями комуністи мали найбільші втрати після війни.

Томас И. Ветешка вкінці говорить про ролю українців Пряшівщини. Після совєтської інвазії на Чехо - Словаччину світова преса була однозгідна в коментарях, що одною з головних причин тієї інвазії був власне страх Москви, що поширення волі й автономії для українців у тій країні може „заразити" всю Україну. Кінчає свого пашквільного листа п. Ветешка заввагою, що, мовляв, „буде цікаво спостерігати, як Кремль використовує український шовінізм для своїх міжнародних інтриг". Тим часом пашквільний зміст Ветешкового листа міг би вже посвідчити, як деякі засліплені злобою й антагонізмом одиниці ллють воду на млин комуністичної пропаґанди, скерованої на компромітацію українців, бо вони були й залишаються головною загрозою для комуно - московської імперії.

Коли під кінець другої світової війни сотні тисяч „упривілейованих" українців відступали на захід перед комуністичною навалою і переходили через Чехо - Словаччину, земляки п. Ветешка наївно питалися їх: „Прečo утекате?" До п. Ветешка можна було б скерувати не наївний, але найбільш обґрунтований запит: Prečo nehovorite pravdu?

МІЖ КАПІТОЛЄМ І БІЛИМ ДОМОМ...

З БОГОМ...

Як звичайно, перед відкриттям денного пленарного засідання кожної Палати Конґресу дзвінок розлягається по Капітолю, по всіх конґресових будинках, по близьких ресторанах і клюбах, де можуть бути конґресмени, і далеко по вулицях та парках „Капітолійського Горбка".

Було це так і п'ятнадцять до дванадцятої, в п'ятницю 29 січня 1971 року.

Заля Палати Репрезентантів ще майже порожня. Тільки ґалерії глядачів доволі повні: адже туристичний сезон у столиці не має перерви. А сьогодні ще й група місцевих громадян-українців додає до їх числа, бо сьогодні тут читатимуть молитву за сповнення ідеї Двадцять Другого Січня.

Дверники не тільки перевіряють карти вступу, але й пронизливо міряють оком кожного: не вільно спиратися на бар'єру і дивитись униз, не вільно вішати плащів на поруччя, не вільно вносити пакунків, фотографувати чи навіть робити записи. Це від того часу, коли група порторіканських сепаратистів засипала з цієї ґалерії градом куль конґресменів на залі.

Зір іде по великій залі, що має понад 500 місць. Вона хоч відновлена, ще вдержується в поважному традиційному стилі, з дерев'яними стінами, мармуром і золотом. Неначе б'ється з цим стилем нова біла скляна плита посередині стелі з модерно стилізованим орломгербом і яскраво білим світлом, що падає через неї на залю. Але зір зупиняється на великому золотому написі, викутому в мармурі на чоловій стіні над фотелем спікера і президії, як провідна думка леґіслятивної роботи: „In God we trust" — з довір'ям до Бога.

Є ідеї і принципи, які набирають особливої сили щойно тоді, коли їх заперечують: тоді вони перестають бути прийнятою буденщиною, і значення їх входить глибше у свідомість людей. Може така доля і цього золотого напису на мармурі, і щоденної молитви в Конґресі, і інституції капелянів обох Палат.

Традиція молитви сягає ще в часи „Континентального Конґресу" на початку Американської Революції, коли делеґати Колоній радилися над формуванням нової вільної держави. Були й тоді сумніви, чи це доцільне через велику кількість різних релігійних визнань. Але це були тільки сумніви кількох „обережних" репрезентантів. А після інавґурації Вашинґтона першим „бизнесом" дня було призначення капелянів. Ті, що творили першу зміну в Конституції про те, що „Конґрес не буде ухвалювати законів з метою встановлювання релігії, або заборони вільного її визнавання" — яку то постанову пізніший Найвищий Суд інтерпретував як сепарацію держави від Церкви — ці самі репрезентанти відразу призначили капелянів Сенату та Палати Репрезентантів і доручили їм щоденну молитву.

Від того часу було 112 конґресових капелянів — 55 у Сенаті і 57 у Палаті Репрезентантів. Як стверджує запис в недавньому Конґресовому Рекорді, в цілій історії Конґресу — а це вже близько 200 років — не було ні одного дня, щоб його праця почалася без молитви. Не все йшло гладко: в 1857 р. група конґресменів піднесли бурю протестів, що участь капелянів суперечить духові Конституції і може зміряти до сполучення держави з Церквою. Але внаслідок цієї бурі Палата Репрезентантів винесла формальну постанову, що денне засідання її повинно починатись молитвою. Це була, мабуть, перша постанова в додаток до традиції.

Як повідомив нас теперішній капелян Палати, д-р Леч, Конґрес дозволяє йому запрошувати інших священиків, яких пропонують члени Палати, відчитувати молитву перед засіданням. Не повинно це бути частіше як раз на тиждень. Ось у лютому читатиме молитву естонський пастор; виступають теж священики інших етнічних груп, різних релігійних деномінацій. В Сенаті число гостинних виступів священиків обмежене до двох на місяць. Цього року не було пропозиції на молитву українського священика.

Напередодні відкриття цього, 92-го Конґресу новобраний спікер Палати Репрезентантів Карл Алберт, неначе бажаючи виключити можливі пропозиції крайніх лібералів, присвятив одну промову значенню в Конґресі і участи капелянів. „У деяких молитвах, записаних в Конґресовому Рекорді впродовж ґенерацій, можна знайти більше як будь-де думки й переконання наших духовників щодо великих проблем, з якими мав наш Конґрес діло. Не можна уявити собі, щоб ці щоденні молитви про Божу поміч могли не мати великого впливу на хід подій у Конґресі і в країні", — сказав він.

Тепер цей спікер входить на залю, сідають на свої місця урядовці Президії і Палати. Заля поволі заповнюється. Ще при дверях групи конґресменів розмовляють і жартують. Їх не дуже багато, як звичайно на відкритті, коли важливіші справи ще по Комісіях і не грозить критичне голосування пленуму. А все таки сьогодні їх більше, ніж звичайно: так буває на початку кожного нового Конґресу, коли конґресмени - новаки ще вживаються в свою нову ролю.

Капелян Палати, д-р Леч, високий, худорлявий, впроваджує Владику Марка. Стоять за пультом промовців, де ще кілька днів тому стояв Президент з промовою „Про Стан Унії". Потім стук молоточка спікера і всі встають, щоб — як каже книжка — „вислухати молитви в святковій повазі". Капелян представляє Конґресові Владику Марка, вашинґтонцям уже знайомого з його відправ в тутешній православній Церкві св. Андрія. Читає молитву Владика — за американський нарід і його провідників, за почесний мир, як звичайно, і за український нарід, що в неволі, і за здійснення його волі... Може не чує світ цієї молитви, може не багато леґіслятoрів слухає її, може, крім Конґресового Рекорду, не піде вона далеко поза стіни залі, але зміст її в цій старій будівлі, що постала із змагання за волю і що їй ще Вашинґтон клав підвалини — звучить хвилюючою символікою.

Встає і просить голосу конґресмен з виборчого Дистрикту Владики Марка в Ню Джерзі. Він говорить про українців - громадян цієї країни, про їх творчі прикмети в процесі розвитку країни, про те, які вони „добрі люди"... Заля відгукується оплесками, хай тільки чемностевими, а все таки...

А далі „джентлмен з..." із грубою папкою паперів іде до трибуни. Він — з лівої половини залі, де сидять демократи, і він буде критикувати Президентів проєкт бюджету. Починається робочий день Конґресу. **Юст**

В. Чапленко

ЧОМУ ЗАБОРОНЕНО „БОЯРИНЮ" ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Як відомо з Київського радіо й тамтешньої преси, на Україні розпочато різні заходи для відзначення сотих роковин від дня народження Лесі Українки, а в тих заходах є й популяризація її творчости через театр, кіно тощо. Проте з певністю можна передбачити, що одного її твору — драматичної поеми „Бояриня" там не будуть популяризувати. За підставу для такого передбачення може бути не тільки те, що цього твору немає в повному зібранні творів Лесі Українки, виданому в Києві 1963-1965 роками, а й теперішнє посилення російсько - централістичного курсу КПСС. Щодо першого, то можна тільки дивуватися, що твір, який був виданий леґально за царського режиму (1914 р. в часописі „Рідний Край"), у „найдемократичнішій" державі — в СССР заборонено. Щодо другого, то можна сказати, що комуністична Москва на теперішньому етапі зміцнення свого імперіялізму „перевищила" саму себе, бо у виданні творів Лесі Українки 1923 р. „Бояриня" ще була вміщена.

Чим же ця драматична поема нашої великої письменниці страшна для московських імперіялістів? Вона страшна своєю прямою історичною правдою, не закамуфльованою так символічно, як, наприклад, у драматичній поемі „Оргія". Адже в ній про Переяславський договір сказано так, як цього не можна говорити після постанови ЦК КПСС з 1954 р. про святкування 300-річчя цього договору. Коли молодий московський боярин українського походження Степан сказав, виправдуючи свого батька,

На раді Переяславський
мій батько,
подавши слово за Москву,
додержав
те слово вірне,

то брат головної героїні Оксани Іван на це „відгукнувся" так:

Мав кому держати!
Лихий їх спокусив
давати слово!

Тепер же треба казати: „Навіки разом!" А про УССР тепер там, всупереч відповідній статті конституції, раз-у-раз заявляють, що вона невіднятна складова частина „Радянського Союзу", і Лук'яненка, що спробував був про ту „відповідну статтю" нагадати, засудили були на смерть, замінивши цей засуд досмертним ув'язненням. У „Боярині" Леся Українка подала в позитивному світлі тих, що прагнуть відірватися від Москви, — гетьмана Петра Дорошенка, Оксаниного брата Івана та всіх тих, хто висловлюється неґативно про Москву. Та й саму Москву Леся Українка показала без будь - яких прикрас, а тепер же комуністична Москва ідеалізує навіть таких царів, як Іван Лютий, Петро I. Згідно з історичною правдою, Москва і московські люди зображені в цьому творі, як азіятсько - татарська держава й люди. Оксана каже своєму чоловікові:

А що ж? Хіба ж я тут
не як татарка
сиджу в неволі?
Ти хіба не ходиш
під ноги слатися
своєму пану,
мов ханові? Скрізь палі,
канчуки...
холопів продають...
Чи не татари?

Як і всі жінки в Москві, Оксана не могла бути в чоловічому товаристві, але мусіла виходити до гостей щоб їх „по-московському" (з поцілунками) почастувати. Як же вона спочатку спробувала була не вийти, то це так налякало її чоловіка Степана, що він згадав і страшну формулу московських доносів „слово й діло государеве", бо за таку „зневагу" боярин міг „оклепати" їх перед царем і тим згубити. Сам Степан хоч і був боярин, але мусів називати себе „холопом Стьопкою".

Багато в „Боярині" є й такого, що нагадує сучасну терористичну дійсність в СССР. У давній Москві так, як і в сучасній комуністичній державі, за всіма шпигують, особливо за українцями, і через те Степан заборонив своїй жінці прийняти гостя з України, якого вона запросила була, ба й звелів спалити листа з України та не дозволив передати листа до її батьків на Україну. Сам він, Степан би то, прийняв післанця з петицією до царя „у дальній кімнаті на горішньому поверсі", а Леся Українка подала в цій сцені ще й таку ремарку про Степанову обережність: „Оглядає сіни через двері, потім замикає двері на замок і зачиняє вікна. Сідає з гостем далі від дверей. Розмова ведеться не голосно". На Степанове щастя, тоді не було ще мікрофонів, — тепер би ця „обережність" Степана не врятувала. Українцям тоді Москва ні в чому не довіряла. Коли гість, нарікаючи на здирства московських воєвод на Україні, сказав, чому б Москві не посилати воєводами на Україну хоч би таких вірних цареві, як Степан, то той сказав: „Нас не пошлють... Бо нам не вірять". А всім же відомо, що першими секретарями КП(б)У аж до 50-их років були чужинці, тільки після смерти Сталіна на цей пост настановлено українця О. Кириченка. Степан, приїхавши з боярами на Україну, боїться „відбиватися" від них так, як „радянські туристи" бояться відбиватися від гурту в інших державах. Є в „Боярині" й одна майже анекдотична збіжність із комуністичною дійсністю: Степан мусів розважати царя, як „він був під чаркою", „черкаськими" піснями та жартами, ба й тропака часом мусів танцювати, а це саме робив „українець" Хрущов перед Сталіним.

Отже, ясно, чому драматичну поему Лесі Українки „Бояриня" в „Радянському Союзі" заборонено. Цікаво згадати тут, як „викручуються" сучасні українські „радянські" літературознавці в питанні про „Бояриню". За браком місця я наведу „висловлювання" тільки автора вступної статті до того десятитомника, в якому цього твору немає, — Олега Бабишкина. Він написав, що Леся Українка „в історичних подіях 60-их років ХУП ст. всебічно й об'єктивно не змогла розібратися в силу (? — В. Ч.) відсутності методологічних праць з історії". Це явна неправда. Леся Українка користувалася монографією М. Костомарова „Руина", яка, либонь, ще й досі залишається неперевершеною, особливо якщо рівняти її з „радянськими" перекрученнями історії українського народу та його відносин з Москвою. Відзначивши далі найзагальнішу ідею, яку можна виявити в „Боярині", що, мовляв, „добровільна відмова від боротьби призводить до духового й фізичного занепаду", він потім цілком безглуздо, без будь-якого зв'язку із текстом твору перекручує зміст останніх Оксаниних слів — її тугу за Україною:

Добраніч, сонечко!
Ідеш на захід...
Ти бачиш Україну —
Привітай!

Він же написав, що ці „заключні слова... звернені вже до нащадків, яким судилося в спільних діях з російським і іншими братніми народами повалити царат і збудувати вільне й щасливе життя і в Росії, і на Україні". А це ж „вільне життя" не дозволило йому цього твору вмістити у тім виданні, до якого він свою статтю написав!

Само собою розуміється, що з огляду на такий характер „Боярині" українці у вільному світі повинні якнайбільше цим твором зацікавитись. Варто було б його поставити й на сцені.

З НАШИХ БУДНІВ

НА КРИЛАХ МРІЙ

Цей новий, 1971-ий рік, привітала Ганна Черінь, як і годиться чистокровній поетесі, новою, чепурненькою книжкою поезій під романтичним заголовком „Травневі мрії". В листі до Олександра Кошиця Наталена Королева писала, що ...„мрії — це найтриваліші елементи нашого життя". Вони у нас найдовше зберігаються: їх нелегко вкрасти, важко продати чи проґендлювати. Поета, — пише авторка „Мрій" у перших строфах збірки, — травнева мрія гріє в неотопленій хаті.

*„Мріє самотній
одруженим стати,
А одружений —
волю дістати"...*

Яка філософська, аж не жіноча мудрість промовляє з цих двох чи трьох рядків, яка глибинність думки!.. Поминаючи мовчанкою нездійснені мрії самітників, які, звичайно, самі собі заслужили на своє приречення, я хочу в цьому місці присвятити декілька слів співчутливої уваги задушевним мріям одружених — „волю дістати"... В запусному чи карнаваловому сезоні ці наші, покривджені парками — прядільницями людської долі собратія, особливо тяжко мучаться, страждають.

— Не називайте мене доктором, не називайте професором — назвіть мене таксівкарем! — жалівся на свою долю один із таких нещасливців у клюбі „Лиса Микити". — З самого ранку я мушу добре вивчити і вбити собі в тямку порядок шоферських зайнять на суботу. О десятій годині ранку возив меншу дочку на „Свічечку" до Пластової Станиці. Об одинадцятій вернувся додому по бабцю з двома торбами продуктів, що зголосилася на охотника робити канапки на баль спортовців. О першій годині завіз жінку до фризієрні, забрав молодшу дочку з Пласту, завіз старшу на українознавство, далі обернув кіньми по бабцю до Народного Дому, а тепер чекаю на жінку, що сидить під баняком...

— Нам, панове, немає іншої ради, як записатися до юнії таксівкарів, — зідхнув інший добродій з категорії одружених. — Ці бодай мають спеціяльні привілеї — поліція не дає тікетів за паркування, не забирає їх машин до поліційних ґаражів. Чи ви повірите мені, що під час докторського балю, коли моя жіночка з дочкою бавились, танцювали, я мусів, як той дурак, стирчати в автомашині, якої не було де запаркувати!...

— Дорогий приятелю, — поклепав його по плечу сусід, старший і заслужений парубок, — не нарікайте на свою долю: бувають гірші випадки! Я мав побратима ще з воякцьких часів, героя з-під Бродів, людину золотого серця, що був за шофера не тільки у власної жінки, але й терпеливо возив разом із нею жінчиного бойфренда. Аж минулого року серце його не видержало такої перенапруги, і він вибрав волю — перенісся у кращі світи, відступаючи своє шоферське місце вище згаданому приятелеві родини...

І к е р

К. Крупський

З ДОВГОЇ І ВАЖКОЇ ДОРОГИ ЖИДІВСЬКОЇ ДІЯСПОРИ

(1)

Щоб удержати і передати наступним поколінням на еміґрації наше українство, тобто нашу свідому духову пов'язаність з українським народом та його змаганнями до національно-державної незалежности, ми часом покликаємось як на взірець такого збереження національної свідомости — на жидів. Здається, що ці покликування робляться не раз без достатнього знання історії жидівського народу. Таке міркування зродилось у мене після прочитання книжки Вернера Келлера „Діяспора — побіблійна історія жидів". Цю 522-сторінкову працю опубліковано в Німеччині і Швайцарії у 1966 р., а в 1969 перекладено на англійську мову і видано в Америці у видавництві Геркорт, Брейс енд Варлд, Інк. в Ню Йорку. Німецьке видання цієї книжки було опубліковане п. н. „І були розкинені поміж усіма народами" („Унд вурден церштройт унтер аллє Фелькер").

Д-р Вернер Келлер народився в Німеччині, де студіював право і вів адвокатську канцелярію, а відтак перейшов на журналістику та історію. Він є автором відомої книжки „Схід мінус Захід = 0", „Біблія як історія" та інших.

„Діяспора" охоплює лише найважливіші події з життя жидівського народу за останні дві тисячі років і призначена для культурного читача та студента-історика.

У вступі автор пише, що побіблійна історія жидів і донині є незнаною для ширшої публіки. Дві тисячі років історії, каже він, залишаються п о р о ж нечею не тільки для добре освічених не жидів, але також для жидів. Тому було легше виповнити ту порожнечу незнання упередженнями, ненавистю і ворожістю. Автор вірить у те, що тільки знання може викоренити ту іґнорацію та упередження. Ні один нарід у світі, каже Келлер, не зазнав того, що зазнали жиди. Вони були вигнані з їхньої батьківщини і розкинені по всьому світі. Як бездержавні були вони безборонними й терпіли всякі утиски та нужду, але, не зважаючи на це, зла недоля не вирвала їм віри в Бога і вірности своєму народові. Вони все видержали і навіть зуміли не тільки зберігати та збагачувати свою культуру, але й сприяти збагаченню культури інших народів світу. Ні мусульманство, ні християнство не були б можливими без ізраїльтян.

Автор п р и с в я ч у є свою працю „всім тим, що мають правду в серці", а як мотто до своєї книжки наводить слова з покаянної молитви Папи Івана XXIII, уложеної незадовго перед його смертю 3-го червня 1963 р.:

„Тепер ми признаємо те, що протягом багатьох, багатьох століть сліпота закривала наші очі і через те ми не можемо бачити краси Твого вибраного народу і тому не розпізнаємо в його обличчі рис нашого первонародженого брата. Ми признаємо, що знак Каїна є на нашому чолі. Століттями Авель лежить на землі в крові і сльозах, бо ми забули Твою любов. Прости нам проклін, який ми несправедливо кинули на жидів. Прости нам те, що ми розіп'яли Тебе другий раз, бо ми не знали, що робили..."*)

Після того, як жиди поставили геройський спротив наїздові селевкідів, найсильніших наслідників розпалої імперії Александра, останній раз вдалося Ізраїлеві осягнути незалежність, але не надовго, бо як тільки почало відроджуватися ізраїльське королівство на обрії появилася нова потуга — Рим. По завоюванні Картагени, Еспанії та Греції, Рим постановив підкорити собі країни від Дарданелл по ріку Ніл.

І хоч ізраїльський нарід в той час мав уже далеко поза собою стадію дитинства та молодости і вступив у стадію державної й духової зрілости, він не міг встоятися перед войовницькою потугою Риму.

Читаючи про головніші події з періоду боротьби жидів за державну незалежність, а далі про ключові події їхнього спротиву асиміляції у різних країнах та боротьбу за збереження своєї духової ідентичности, нас не цікавлять так факти зі сторінки стратегії фізичної потуги Риму, чи нелюдські засоби усяких інквізицій різних країн, які ставили собі за ціль змести з лиця землі нарід, що дав тим інквізиторам віру і Бога.

Ми бачимо, що в основному, ті засоби інквізиторів були не раз жорстокіші від гітлерівських куль та газових камер, але ми також бачимо й те, що всі ті завойовницькі потуги з їхніми брутальними засобами безславно зникли, а жидівський нарід після найтяжчих терпінь, жорстоких переслідувань і понижування вийшов героєм.

Думаю, що нам, українцям, які бажають зберегти свою національну ідентичність, варто з а п і з н а т и с ь ближче з тією духовою силою жидів, а не збувати її втертими і неоправданими фразами, мовляв, „усе робить жидівський капітал". Бо коли переходимо з Келлером через його книжку, що показує нам пекло, яким переходили жиди, то побачимо, що не капітал зберігав жидів: не раз на протязі їхнього скитання по світі вони змушені були покидати все і втікати тільки з живою душею.

Жидів зберегла глибока і незламна віра. Релігія жидів наказує їм самозбереження, а спротив не раз дорівнював би самогубству. І ось та ідея самозбереження наказувала жидам бути хитрими, збирати капітали і т. п.

Віра жидів є подивугідною, і думаю, що коли б наш нарід мав таку незламну віру, як її мали й мають жиди, то нині був би він паном на своїй землі. Віру жидів можна було б розглядати як фанатизм, алеж ми знаємо, що фанатизм не міг би встоятися дві тисячі років. Хоч правдою є, що жидівський нарід мав своїх фанатиків і великих героїв, які воліли прийняти смерть в муках, ніж покоритись Римові. Спротив ізраїльського народу геґемонії Риму тривав довго.

У 63-му році до Христа Помпей, „п о л агоджуючи" спір поміж наслідниками на престіл Юдеї після смерти королеви Сальоми, використав нагоду і зайняв Єрусалим. Від того часу Юдея стала провінцією Риму. Відомий деспот Ірод був королем жидівського народу тільки з ласки Риму, і відтак Рим настановляв над жидами намісників і прокураторів, що володіли над жидами з міста Цезарії.

Навесні 67-го р. по Христі розпочалось повстання жидів проти Риму, яке скінчилося в 70-му р. великою їх руїною. В тій війні понад мільйон жидів убито. Єрусалим і жидівську святиню зруйновано. „Ні одна нація у світі не пережила такої катастрофи", — каже автор.

Після того жидівський народ не раз повставав проти римського гніту. Одним із прикладів була революта Бар Кохби. Однак, усі ці повстання скінчилися великими втратами для жидів та ще більшим переслідуванням їх збоку переможців. Рим заборонив навчання жидівської релігії, але ніщо не могло відстрашити жидів від їхньої віри.

*) З текстом цієї молитви зустрічаємося вперше. — Ред.

(Далі буде)

ПАБНА відбула загальні збори...

(Закінчення зі стор 1-ої)

визначну ролю відіграли представники АБН. Її доповідь присутні вкрили рясними оплесками. Проф. Іван Вовчук у своїм слові вповні піддержав молодого доповідача, мгра А. Скальського в його цінних напрямних на зовнішньому відтинку політики та праці ПАБНА на терені ЗСА і закликав до пожвавленої боротьби та рішучого признання та піддержки для наших визвольних змагань від Уряду ЗСА. На увагу заслуговує привіт і заява студента члена ТУСМ'у Аскольда Лозинського, що згуртована в тій організації і в СУМА молодь вповні включається в працю ПАБНА.

В мистецькій програмі бенкету виступала молодь СУМА. З Філядельфії прибуло сумівське тріо „Соловейки", які під акомпаніямент проф. Зої Маркович відспівали кілька повстанських і народних пісень. Учні школи українських народних танців при Осередку СУМА ім. ген.-хор. Т. Чупринки в Ню Йорку під проводом п-і Дарії Гензи по-мистецькому відтанцювали ряд народних танців. Хористки з сумівського хору „Жайворонки" відспівали і відіграли на бандурах кілька народних пісень. Улаштуванням прийняття та вечері зайнялася п-і Дарія Степаняк з донею Мартою Кокольською-Степаняк, молодими сумівками та спеціяльно запрошеними паннями.

Програма була так заповнена, що не було місця на виголошення всіх усних і письмових привітів. Молитвою і відспіванням „Не пора" закінчено цю знаменито зорганізовану Зустріч для відзначення 20-літнього ювілею ПАБНА.

Марія Нестерчук

Інж. О. Ганас про арктичну експедицію

Ню Йорк. — Учасник славетної арктичної експедиції на американському криголамі-велетні „Мангеттен", для прокладення нового шляху довозу нафти з півночі, інженер Орест Ганас розповість про ту незвичайну мандрівку, в суботу 6-го лютого, о 7-й вечора, в Українському Інституті Америки при 2 Схід 79 вулиця. Модератором вечора, влаштованого Т-вом Українських Інженерів Америки, Метрополітальний Відділ, буде інженер-архітект Любомир Калинич. Інж. Орест Ганас працює у фірмі „Еплайд Інформейшен Індустрі", проєктовцем у секторі навігаційної апаратури. За його проєктом ця фірма збудувала для НАСА надзвичайно чутливий радіоприймач для переловлювання хвиль з космічних сателітів. Свою розповідь інж. О. Ганас ілюструватиме прозірками. На закінчення — товариська гутірка при чаю. Запрошують усіх зацікавлених.

ДО АДДІС АБЕБИ В ЕТІОПІЇ прибув в середу 3 лютого ц. р. шеф штабу Армії ЗСА ген. Вільям Вестморленд, колишній головнокомандувач американських збройних сил у Південному В'єтнамі. Він відбуде інспекцію деяких мілітарних інсталяцій і баз. З Етіопії він полетить до Індії, Сіяму й Ірану.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

ВШ. М. П., та інші: Ми друкували негайно і на першій сторінці ряд фотознімок повідомлень про проклямації Дня Української Незалежности та імпрези з нагоди 22-го січня, якщо ми їх одержали безпосередньо після події чи імпрези. Тепер у нас призбиралася поважна кількість нових світлин і описів подій та імпрез з цієї нагоди. Всі вони будуть використані. Тому, що тепер вже внесено в Конгресі резолюції про щорічне проголошування 22-го січня Днем Української Незалежности в цілій Америці, отже з думкою, щоб допомогти цим заходам, ми заплянували і внедовзі надрукуємо спеціяльне видання „Свободи" з усіми одержаними з нагоди 22-го січня фотознімками та англомовними підписами під ними, щоб поодинокі громади могли це видання „Свободи" післати з подякою посадникам своїх міст чи губернаторам своїх стейтів.

ВШ. І. К-ка, Філядельфія:... А шо си тичит того казетного балюнку в місці Систерської Любви, тосте си. Пані Язичинска, лехко змилили. Тра було писати на адрес Вашого Краяна, Гриця Зозулі.

КАНДИДАТ НА ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ в 1972 році, від Демократичної партії, сенатор Джордж МекГоверн, скритикував уряд президента Ніксона за те, що він все ще замало уваги приділяє убогим у ЗСА. МекГоверн признав, що ця адміністрація значно поширила програму допомоги убогим, з 6 мільйонів на 12 мільйонів осіб, однак, домагається, щоб уряд визначив 1972-й рік, як остаточну дату в боротьбі проти голоду в ЗСА.

НОВИЙ ТРИРІЧНИЙ КОНТРАКТ ПРАЦІ заключили працедавці й робітники автомобільної Корпорації Крайслера, на заводах якої в ЗСА і в Канаді працюють понад 100 тисяч осіб. Корпорація буде платити кругло на 1 більйон долярів більші робітникам, ніж дотепер.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ЗАЙМАЄ СТАНОВИЩЕ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

рення на советське нехтування основного права осіб на життя там, де вони собі того бажають, створило обставини, в яких звернення до советського уряду урядовим шляхом та приватними групами були правдоподібно допоміжні для переконання советських властей, щоб вони полегшили поодинокі вироки.

Але в загальному, безпосередню акцію чи звернення до советських властей советський уряд відкидає, як недопускальне втручування у внутрішні справи СССР... Далеко більший вигляд на успіх має поширене виявлювання советських нехтувань основних людських прав приватними одиницями чи організаціями, бо вони усвідомлюють советський уряд, що його вчинки становлять політичну відповідальність закордоном. Ви можете мати певність, що ми дальше доводитимемо до відома советських властей неприятливу реакцію американської публічної опінії на трактування советських меншин, — запевняє в своєму листі директор відділу для советських справ в Державному Департаменті.

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

ДЛЯ ТОЧНОСТИ

В часописі „Свобода" з дня 21-го січня ц.р. було подано, що я очолюю СУСТА та улаштовую демонстрацію в обороні В. Мороза.

Це не є згідне із правдою мого заклику, який я вислав до „Свободи" як віце-президент СУСТА.

Тому прошу справити:

1. Я, Петро Дяченко, віце-президент СУСТА, не очолюю СУСТА.

2. Я не влаштовував демонстрацію і тому мені, ані, на жаль, СУСТА, не належиться кредиту за це. В моїм заклику я звернувся до членів СУСТА, щоб вони піддержали цю демонстрацію яку організувало ТУСМ.

Петро Дяченко
віце-президент СУСТА

Філядельфія, Па.

П.С. Подібна помилка також була в „Українському Тижневику", де сказано, що СУСТА організувала цю демонстрацію.

ЗМІНА АДРЕСИ

ДО АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"
81-83 GRAND STREET
(P.O. Box 346)
JERSEY CITY, N.J. 07303

Долучую 25 центів — прошу змінити мою адресу:

Моя СТАРА АДРЕСА була:

ЧИСЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС) ________________

Ім'я і прізвище: ________________

Адреса: ________________

____

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище: ________________

Адреса: ________________

________________ Zip Code ________